

Buitenlandse Zaken

Onderwijs en personeel in Denemarken

sbo

Sectorbestuur
Onderwijsarbeidsmarkt

Inhoudsopgave

Inleiding	5
1 Organisatie	6
1.1 Financiering van het onderwijs	
1.2 Toezicht	
2 Onderwijssysteem	7
2.1 Voorschoolse kinderopvang	
2.2 Primair onderwijs en onderbouw secundair onderwijs	
2.3 Bovenbouw secundair onderwijs	
2.4 Tertiair onderwijs	
3 Onderwijspersoneel	10
3.1 Functies en opleidingseisen	
3.2 Arbeidsvoorwaarden	
3.3 Training	
3.4 Waardering beroep	
3.5 Organisatiegraad	
4 Onderwijsarbeidsmarkt	11
4.1 Maatregelen en ideeën	
5 Tot slot	12
Noten	13
Bronnen	13
Literatuur	
Websites	
Bijlage	15

Inleiding

Begin jaren negentig werd duidelijk dat er in Denemarken een tekort aan leraren zou gaan ontstaan. Door de sluiting in de voorafgaande jaren van veel centra voor lerarenopleidingen, werden er te weinig leraren opgeleid. Als reactie hierop werd besloten meer mensen per lerarenopleiding toe te laten. Toch is het lerarentekort nog niet opgelost.

Denemarken is iets groter dan Nederland, maar er wonen slechts 5,4 miljoen mensen. De bevolkingsopbouw komt ongeveer overeen met die van Nederland: bijna negentien procent van de Deense bevolking is tussen de nul en veertien jaar, 66 procent tussen de vijftien jaar en 64 en vijftien procent is 65 jaar of ouder. De verwachte bevolkingsgroei is 0,23 procent. De beroepsbevolking bestaat uit ruim drie miljoen mensen en de werkloosheid is 5,1 procent (2002).

In Denemarken leven verschillende minderheidsgroepen. De laatste vijftien jaar leiden culturele verschillen steeds vaker tot onbegrip, ook op de scholen. Ongeveer negen procent van de Deense scholieren is tweetalig; dit zijn kinderen van immigranten of vluchtelingen.

I Organisatie

Het ministerie van Onderwijs is verantwoordelijk voor het onderwijs in Denemarken en zet de beleidslijnen uit. Het kent drie uitvoerende organisaties:

- de *National Education Authority (Uddannelsesstyrelsen)* is verantwoordelijk voor de onderwijsadministratie en de beleidsvoorbereiding van de onderwijsprogramma's;
- de *National Authority for Institutional Affairs* houdt zich bezig met de administratie en beleidsvoorbereiding van de onderwijsfinanciën;
- de *State Education Grant and Loan Scheme Authority* ten slotte verzorgt de studentenleningen.¹

De gemeentelijke verantwoordelijkheid beperkt zich tot de voorschoolse kinderopvang en de basisscholen. De gemeente stelt de begroting van de school vast en bepaalt ook hoeveel uren er worden gegeven. Scholen mogen de uren zelf invullen, maar de meeste scholen houden vast aan de richtlijnen van de minister.

De provincies stellen docenten aan en financieren scholen in het secundair onderwijs.

1.1 Financiering

Denemarken investeert naar verhouding veel in het onderwijs: 15,3 procent van de totale overheidsuitgaven. Dat komt overeen met 6,7 procent van het Bruto Nationaal Product (BNP).

Verskillende instanties betalen het onderwijs. Zo bekostigt de centrale overheid onder meer gratis basisscholen, de *Folkeskole*, zij vallen niet onder het algemeen basisonderwijs (zie paragraaf 2.2), het hoger beroepsonderwijs en de universiteiten.

De provincies financieren het secundair onderwijs, volwassenenonderwijs en beroepsopleidingen op het gebied van sociaal werk en gezondheid. De gemeenten betalen het basisonderwijs.

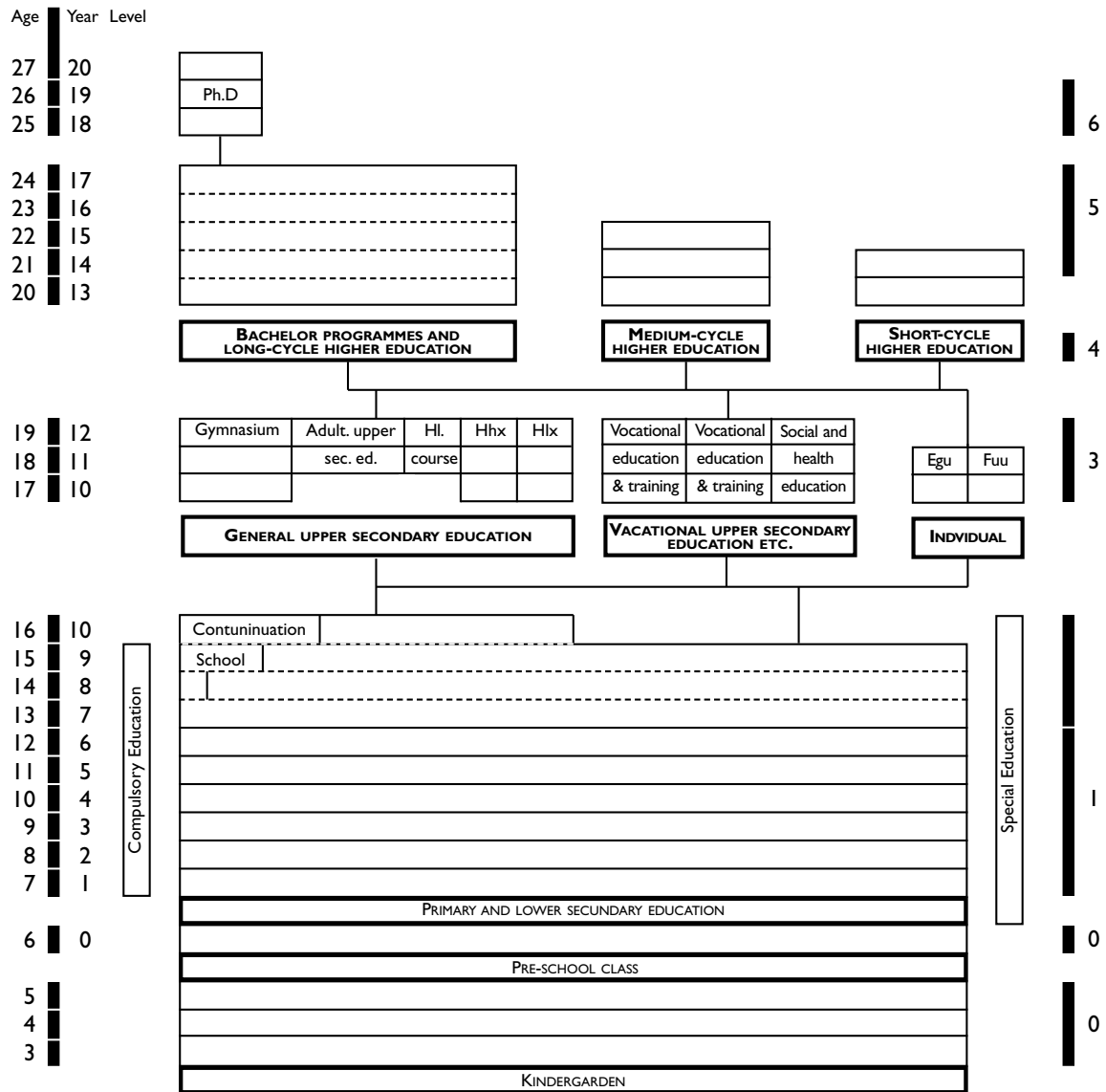
Praktisch al het onderwijs is gratis, ook voor burgers van de Europese Unie. Studenten ontvangen een maandelijkse studietoelage van maximaal €589.²

1.2 Toezicht

Denemarken kent geen onderwijsinspectie zoals we die in Nederland kennen. Gemeenten houden toezicht op het financieel beheer van de scholen. Eventueel kunnen zij iemand aanstellen die via interviews met betrokkenen de situatie op de scholen in kaart brengt.

2 Onderwijssysteem

De leerplicht duurt negen jaar en gaat in zodra kinderen zeven jaar worden. Leerlingen hoeven hun kennis niet op scholen op te doen maar kunnen die bijvoorbeeld ook krijgen via thuisonderwijs.

Figuur 1: Het onderwijssysteem in Denemarken

Bron: Attracting, developing and retaining effective teachers, country background report Denmark

2.1 Voorschoolse kinderopvang

Voordat de kinderen naar het basisonderwijs gaan, kunnen ze worden opgevangen in crèches (tot drie jaar), kleuterscholen (vanaf drie jaar), instanties voor opvang van peuters en kleuters (vanaf een jaar) en in een klas ter voorbereiding op het basisonderwijs. In deze voorbereidende klas zitten gemiddeld 19,8 leerlingen in de leeftijd van vijf en zes jaar. Tweederde van de voorschoolse opvang valt onder de gemeente en is gratis; eenderde wordt tegen betaling aangeboden door privé-instellingen.

2.2 Primair onderwijs en onderbouw secundair onderwijs

De *Folkeskole* (7-16/17 jaar) is de Deense basisschool, die overeenkomt met de basisschool en de onderbouw van het voortgezet onderwijs in Nederland. Deze school duurt negen jaar, of tien voor de leerlingen die na het negende jaar nog niet aan hun vervolgopleiding willen beginnen. In het schooljaar 1999-2000 koos 45 procent van de leerlingen voor de tiende klas.

De leerlingen op de *Folkeskole* hebben weinig examens en blijven praktisch nooit zitten; een belangrijk doel is dat kinderen van dezelfde leeftijd bij elkaar in de klas blijven zitten. Pas in de negende en tiende klas wordt een (niet verplicht) examen aangeboden om het niveau van de leerling te bepalen.

De leraren werken in teams en delen een aantal klassen met elkaar. De lessen worden gegeven door drie tot vijf leraren, maar iedere klas heeft één klassenleraar. De mogelijkheden van de individuele leerling vormen het uitgangspunt en waar nodig kunnen leerlingen les krijgen in kleine groepen. De klassen acht tot en met tien kunnen zij ook volgen op een kostschool (*continuation school*).³

Speciaal onderwijs

Een leerling die speciaal onderwijs nodig heeft, krijgt doorgaans extra begeleiding op de *Folkeskole*. Daarnaast kan de leerling lessen volgen in het speciaal onderwijs. Ook een combinatie van beide is mogelijk. In 2000 volgde slechts 0,6 procent van de leerlingen onderwijs aan een speciale school.⁴

Privé-scholen

Naast de *Folkeskole* bestaan er in Denemarken ook (gratis) privé-scholen, waar ongeveer twaalf procent van de Deense leerlingen staat ingeschreven. Deze scholen ontvangen per leerling per jaar een subsidie van de staat, ongeveer gelijk aan de bijdrage die de *Folkeskole* ontvangt.

Er zijn grofweg zes verschillende categorieën voor de privé-scholen:

- onafhankelijke scholen op het platteland (*Grundtvigian*);
- christelijke scholen;
- progressieve, vrije scholen;
- scholen met een specifiek pedagogisch doel (*Rudolf Steiner school*);
- scholen voor de Duitse minderheid;
- islamitische scholen.⁵

2.3 Bovenbouw secundair onderwijs

Na het basisonderwijs gaan vrijwel alle leerlingen naar een school voor secundair onderwijs (vanaf 16/17 jaar): 41 procent gaat naar een beroepsopleiding, 53 procent volgt voorbereidend wetenschappelijk onderwijs.

Algemeen

Het gymnasium is een driejarige opleiding, afgesloten met een examen (studentereksamen). De leerling kan een talen- of exacte richting kiezen. Er zijn 150 gymnasia, waaronder twintig privé-scholen. Van de leerlingen zit 4,5 procent op een privé-school. Na het gymnasium kan de leerling zich inschrijven aan de universiteit of hogeschool.

Ook met diploma van het *Hojere Forberedelseksamen* (HF) kan de leerling naar de universiteit. Deze tweejarige HF-school richt zich echter meer op schoolverlaters (jongeren en volwassenen) die alsnog verder willen leren en op leerlingen die de tiende klas van de Folkeskole hebben gevolgd. Het is ook mogelijk om parttime de HF te volgen en bijvoorbeeld in slechts één vak examens te doen. Er zijn 145 HF-scholen, waarvan er 65 samenwerken met Gymnasia.

De zogenaamde HHX-opleiding duurt drie jaar en wordt gegeven aan een hogere economische school. Het sluit aan op de Folkeskole en is gespecialiseerd in handel en economie. Na het afleggen van het HHX-examen krijgt de student toegang tot het tertiair onderwijs. Het HTX-programma komt overeen met het HHX-programma, maar is gericht op techniek.⁶

Beroepsonderwijs

Het beroepsonderwijs kent drie keuzerichtingen:

- beroepsonderwijs en training;
- maatschappelijke zorg en gezondheidszorg;
- landbouw, handel en de zeevaartschool.

Deze programma's combineren theoretisch onderwijs op school met praktijkervaring op de werkvloer.

Individueel onderwijs

Jongeren die niet naar het hoger secundair onderwijs willen, kunnen aan de hand van hun eigen wensen een twee- tot driejarige opleiding volgen.

School	Aantal leerlingen ⁷
Gymnasium	52.425
HF	10.722
HHX	26.025
HTX	7.338
Beroepsonderwijs	126.722

Tabel 1: Aantal leerlingen per schoolsoort (2000)

Bron: Eurydice, database on Education, Denmark, 2000-2001

2.4 Tertiair onderwijs

Iedereen die het hoger secundair onderwijs met succes heeft afgerond, kan zich inschrijven aan de universiteit of hogeschool. Alleen voor de richtingen geneeskunde en onderwijs is een beperkt aantal plaatsen beschikbaar. Studenten betalen geen collegegeld en ontvangen een studiebeurs (tussen € 270 en € 589 per maand).

Er zijn ruim 175 hogescholen, waar de student kan kiezen uit twee niveaus:

- tweejarige opleiding aan een hogeschool, zoals een voortgezette technische opleiding;
- vierjarige opleiding aan een hogeschool, bijvoorbeeld de lerarenopleiding.

Verder zijn er elf universiteiten; vijf met meerdere faculteiten en zes gespecialiseerde universiteiten in techniek, onderwijs, farmacie, diergeneeskunde en economie.

Lerarenopleiding

Leraren voor het basisonderwijs volgen hun opleiding aan een van de achttien onderwijscolleges (niet-universitair). Aangezien er meestal meer aanmeldingen zijn dan opleidingsplaatsen, heeft het ministerie een toelatingsbeleid ingesteld. Een deel van de studenten wordt aangenomen op basis van de score bij het eindexamen, het andere deel selecteren de opleidingen zelf.

3 Onderwijspersoneel

School	Aantal fulltime leraren ⁸
Basisscholen	55.000
Gymnasium/HF	9.188
HHX	2.352
HTX	784
Beroepsonderwijs	5656
Tertiair onderwijs	12.000

Tabel 2: Aantal fulltime leraren per schoolsoort (in 2000)

Bron: Eurydice, database on Education, Denmark, 2000-2001

3.1 Functies en opleidingseisen

Denemarken kent de volgende functies en daarbij behorende opleidingseisen:

- *kleuterleraren*: een opleiding van drieëneenhalf jaar aan een hogeschool (paedagogseminarium), inclusief praktijkstage. De leraren mogen ook les geven aan klas één tot en met vier van de Folkeskole;
- *folkeskoleleraar*: vierjarige niet-universitaire opleiding aan een van de achttien hogescholen die de lerarenopleiding aanbieden (laererseminarium), inclusief praktijkstage. De student specialiseert zich in vier hoofdvakken, waaronder in elk geval Deens en wiskunde;
- *leraar gymnasium/HF-leraar*: master met specialisatie in twee vakken, aangevuld met een postdoctorale leraaropleiding (peadagogikum, een onderdeel van de Universiteit van Zuid-Denemarken);
- *leraar beroepsonderwijs*: relevante beroepsopleiding, vijf jaar werkervaring of een afgeronde opleiding aan de universiteit, aangevuld met een opleiding (van de DEL, het nationale instituut voor de lerarenopleiding voor het beroepsonderwijs) nadat ze als leraar zijn aangenomen.

Denemarken kent geen klassenassistenten. Wel zijn er psychologen en maatschappelijk werkers in dienst van de school.⁹

3.2 Arbeidsvoorwaarden

Tot 1993 waren leraren in dienst van de staat; daarna is de gemeente werkgever geworden. Vergeleken met Nederland staan de Deense leraren minder uren voor de klas, maar het totaal aantal uren van een dienstverband ligt in Denemarken iets hoger dan in Nederland.

De werktijd van een leraar in Denemarken bestaat enerzijds uit een individueel deel (voor voorbereiding, training en contact met de ouders), anderzijds uit een deel voor schoolwerk (lesgeven en overleg met andere docenten). De leraren zijn niet tevreden met deze tijdsverdeling, aangezien er vaak onduidelijkheid over bestaat. De Deense vakbond voor leraren heeft dan ook aangegeven per 1 augustus 2004 er niet langer mee in te stemmen.

Het salaris bestaat allereerst uit een basisloon. Daarnaast ontvangt de leraar diverse toelages: voor de functie, voor zijn kwalificaties en voor de voortgang en de resultaten die worden geboekt. Het startsalaris ligt in Denemarken hoger dan in Nederland. De leraren in het primair onderwijs verdienen iets meer dan in Nederland, in het secundair onderwijs daarentegen verdienen de Nederlandse leraren beduidend meer. De meeste docenten werken fulltime.¹⁰

3.3 Training

Deense leraren mogen zelf bepalen aan welke trainingen of cursussen ze willen deelnemen; ze zijn echter nergens toe verplicht. De zogenoemde centra voor hoger onderwijs verzorgen de meeste trainingen, variërend van veertig tot 150 lessen verspreid over maximaal dertig weken. Ook de vakbond voor leraren van de Folkeskole biedt verschillende trainingen aan.

De leraren van de Folkeskole volgen de meeste trainingen, die variëren van het gebruik van computers tot presentatievaardigheden en het onderwijzen van tweetalige kinderen.¹¹

Leraren in het secundair onderwijs volgen voornamelijk eendaagse cursussen. Daarnaast zijn er voor leraren die met elkaar samenwerken trainingen onder begeleiding van een consultant.

3.4 Waardering beroep

De laatste jaren geven de Deense leraren aan dat ze hun beroep zwaar vinden. Bovendien is er onduidelijkheid over het onderscheid tussen individuele uren en schooluren en hebben de leraren het idee dat ze erg veel vergaderen. Ten slotte zijn ze ontevreden over hun salarisniveau.¹²

3.5 Organisatiegraad

De meeste leraren op de Folkeskole (97 procent) zijn lid van de *Danish Union of Teachers* (DLF, 88.000 leden, onder wie 24.000 studenten en gepensioneerden). De overige leraren zijn lid van de *Danish National Union of Upper Secondary School Teachers* (GL, 11.500 leden) of een van de tien kleinere vakbonden voor leraren.

4 Onderwijsarbeidsmarkt

De eerste discussie over een toekomstig lerarentekort ontstond begin jaren negentig. Vanaf midden jaren negentig werd het lerarentekort vooral op het platteland een probleem. Uit een studie van het ministerie van Onderwijs blijkt dat binnen het zelfstandig onderwijs steeds meer leraren voor de klas staan zonder de juiste bevoegdheden. Bovendien is er binnen het Deense basisonderwijs sprake van een tekort van 1800 fulltime leraren op een totaal benodigd aantal van 59.600 (op basis van 10,7 leerlingen per medewerker). In 2005 loopt dit op tot 3.414 en vervolgens zelfs tot 4.764 in 2010. Het tekort is niet gelijkmatig verdeeld over het land; rondom Kopenhagen is het tekort het grootst. In 2002 was 74 procent van de afgestudeerde leraren werkzaam in het onderwijs.¹³

Herintreders

Cijfers over herintreders zijn niet voorhanden. De Deense vakbond voor leraren vermoedt echter dat veel oud-leraren de afgelopen jaren zijn teruggegaan naar hun oude vak.

4.1 Maatregelen en ideeën¹⁴

Opleidingen

- Eind jaren negentig is er een (een- tot tweejarige) omscholingsopleiding voor hogeropgeleiden gestart.
- *Meritlaeruddannelse* (gecertificeerde leraren). Dit opleidingsprogramma is in 2002 van start gegaan en richt zich op de werving van onderwijspersoneel met een andere vooropleiding. Met 1200 aangenomen studenten (een toename van 25 procent ten opzichte van het totaal aantal studenten dat in 2001 tot de lerarenopleiding toegelaten werd) lijkt dit een succesvol programma.
- Idee van vakbond DLF: niet-leraren die invallen voor leraren moeten een gratis opleiding krijgen zonder in problemen te komen met de werkloosheidswet.

Arbeidsvoorwaarden

- Plan van de lokale autoriteiten (2001): scholen meer ruimte bieden om te variëren in salaris en secundaire arbeidsvoorwaarden per leraar. De DLF staat overigens sceptisch tegenover deze individualisering. Enkele scholen bieden wel een hoger startsalaris, en zij lijken minder moeite te hebben met het werven van leraren.
- De vakbond DLF heeft meerdere initiatieven ontplooid, zoals het ontwikkelen van beroepsperspectief, het organiseren van trainingen en het verbeteren van de fysieke en psychische werkomstandigheden.

Beeld beroep verbeteren

- De DLF en de Deense vereniging van gemeenten willen door het organiseren van conferenties diverse onderwerpen onder de aandacht brengen, zoals de waardering van het beroep leraar en het imago en de effectiviteit van de Folkeskole.

Begeleiding nieuwe leraren

- Plan van de leraren: nieuwe leraren beter opvangen en begeleiden in de onderwijswereld en in het begin niet te veel lesuren geven. Daarnaast moeten zij contact kunnen onderhouden met hun onderwijsinstelling.
- Lokaal initiatief (Arhus): onervaren leraren op de Folkeskole worden geplaatst in een begeleidingsgroep van leraren van scholen uit dezelfde regio. De groepen komen viermaal bijeen en worden begeleid door een leraar van de opleiding.

Leraren langer laten doorwerken

- Langer doorwerken is financieel aantrekkelijk gemaakt. Veel leraren maken hiervan gebruik.

5 Tot slot

Het ministerie van Onderwijs probeert de toekomstige situatie op de onderwijsarbeidsmarkt zo precies mogelijk in kaart te brengen en het beleid hierop af te stemmen.

De politieke discussie over leraren, arbeidsvoorwaarden en de onderwijsarbeidsmarkt zal voorlopig doorgaan. Dat het behoud van leraren een onderdeel van het personeelsbeleid moet worden is duidelijk. Er is nog wel discussie over de wijze waarop salarisdifferentiatie toegepast kan worden. Ook is er onenigheid over de manier waarop gemeenten de scholen controleren.

Denemarken wil de komende jaren zowel nieuwe leraren aantrekken als de leraren behouden door een beter carrièreperspectief te bieden, te voorzien in meer begeleiding en scholing en een beleid voor ervaren leraren te ontwikkelen.

september 2004

Noten

- ¹ Attracting, developing and retaining effective teachers, OECD Activity, Country background report Denmark, march 2003.
- ² Eurydice, database on Education, Denmark, 2000-2001.
- ³ Factsheet Folkeskole, <http://eng.uvm.dk/publications/factsheets/>.
- ⁴ Eurydice, database on Education, Denmark, 2000-2001.
- ⁵ Factsheet Private Schools in denmark, <http://eng.uvm.dk/publications/factsheets/>.
- ⁶ Facts and Figures, Education Indicators Denmark, June 2002.
- ⁷ Eurydice, database on Education, Denmark, 2000-2001.
- ⁸ Eurydice, database on Education, Denmark, 2000-2001.
- ⁹ Eurydice, database on Education, Denmark, 2000-2001.
- ¹⁰ Attracting, developing and retaining effective teachers, OECD Activity, Country background report Denmark, march 2003.
- ¹¹ Teacher Education Development Program, Ministry of Education, Department of Education and research Policy.
- ¹² Attracting, developing and retaining effective teachers, OECD Activity, Country background report Denmark, march 2003.
- ¹³ Attracting, developing and retaining effective teachers, OECD Activity, Country background report Denmark, march 2003.
- ¹⁴ Attracting, developing and retaining effective teachers, OECD Activity, Country background report Denmark, march 2003.

Bronnen

Literatuur

Jacobson, J.C. and Thorslund, J. (2003) *Attracting, developing and retaining effective teachers*, OECD Activity, Country background report Denmark, Center for Higher Education.
<http://www.oecd.org/dataoecd/63/51/3879200.pdf>

Danish Rectors' Conference (2002), *Danish Universities*, Copenhagen, <http://www.rks.dk>

Eurydice (2002), *The Information database on education systems in Europe, the Education System in Denmark (2000/2001)* <http://www.eurydice.org/Eurybase/Application/frameset.asp?country=DK&language=EN>

Eurydice (2003), Key topics in education in Europe, Volume 3, The teaching profession in Europe: Profile, trends and concerns, report I, *Initial training and transition to working life*, Brussels: European Commission.

Eurydice (2003), Key topics in education in Europe, Volume 3, The teaching profession in Europe: Profile, trends and concerns, report II, *Supply and demand*, Brussels: European Commission.

Eurydice (2003), Key topics in education in Europe, Volume 3, The teaching profession in Europe: Profile, trends and concerns, report III, *Working conditions and pay*, Brussels: European Commission.

Eurydice (2004), Key topics in education in Europe, Volume 3, The teaching profession in Europe: Profile, trends and concerns, report IV, *Keeping teaching attractive for the 21st century*, Brussels

Ministry of Education (2002), *Facts and Figures - Education Indicators - Denmark 2002*, <http://pub.uvm.dk/2002/factsfig/>

Ministry of Education, Department of Education and research Policy, *Teacher Education Development Program*.

OECD (2003), *Education at a Glance*, OECD Indicators, Parijs

OECD (2002), *Education Policy Analysis*, Parijs

OECD (2003), *Education Policy Analysis*, Parijs

OECD (2003), *OECD National Education Policy Reviews, Pilot Review of the quality and equity of schooling outcomes in Danish basic education, Background report* <http://pub.uvm.dk/2004/oeed/background.pdf>

UNESCO (2003) *World data on education*, Denmark, V ed.

Websites

Danish Ministry of Education → <http://eng.uvm.dk/>

Local Government in Denmark → <http://www.kl.dk/1/>

Folkeskole → <http://eng.uvm.dk/publications/factsheets/fact2.htm?menuid=2510>)

HTX, HHX → <http://eng.uvm.dk/publications/factsheets/fact4.htm?menuid=2515>

Onafhankelijke scholen → <http://eng.uvm.dk/publications/factsheets/fact9.htm?menuid=2510>

Danish Union of Teachers, Danmarks Lærerforening → <http://www.dlf.org/sitemod/moduler/index.asp?pid=570>

Danish National Union of Upper Secondary School Teachers, Gymnasieskolernes Lærerforening
→ <http://www.gl.org>

Bijlage: Het onderwijs en de leraar in Denemarken – vergeleken met Nederland

		Denemarken	Nederland
Jaarsalaris: start – na 15 jr – eind, in US\$, geïndexeerd volgens PPP ¹	primair onderwijs secundair onderwijs	31.165 – 35.297 – 35.297 31.165 – 35.297 – 35.297 (o) 30.103 – 40.019 – 42.734 (b)	27.464 – 32.750 – 39.645 28.498 – 35.055 – 43.552(o) 28.773 – 48.889 – 57.808(b)
Verhouding salaris na 15 jaar tot BBP per inwoner	primair onderwijs secundair onderwijs	1,17 1,17 (o), 1,33 (b)	1,14 1,22 , 1,70 (b)
Opleidingseisen	primair onderwijs secundair onderwijs	4 jaar hogeschool WO: master (4 jr) plus aanvullende lerarenopleiding	pabo (4 jaar) 2e graads: hbo-lerarenopl. 1e graads hbo-lerarenopl. wo: master (4jr) plus aanvullende lerarenopl (1 jr)
Leeftijdopbouw: percentage ouder dan 49	primair onderwijs secundair onderwijs		23,2 37,1
Percentage vrouwen in 2002	primair onderwijs secundair onderwijs (b)	64 34,1	78 41,1
Percentage afgestudeerde leraren dat niet voor vak kiest		26 procent	10 procent (pabo) 36 (nlo/ulo) (2000)
Aantal lesuren	primair onderwijs secundair onderwijs	640 640 (o) 560 (b)	930 867
Totaal aantal werkuren	primair onderwijs secundair onderwijs	1680 1680	1559 1659
Aantal werkweken		42	40
Aantal leerlingen per klas	primair onderwijs secundair onderwijs	19 18,6	24
Aantal leerlingen per fulltime medewerker	primair onderwijs secundair onderwijs	10 12,4	17,2 17,1
Jaarlijkse uitgaven per leerling, US \$, 2000	primair onderwijs secundair onderwijs	7074 7726	4925 5912
Bekostiging onderwijs, percentage BNP		6,7	4,7
Onderwijs als percentage van de totale uitgaven		15,3	10,7
Leerplicht		7-16	5-17
Procent Fulltime leraren niet gekwalificeerd	secundair onderwijs (b)	6,6	
Zij-instroom		Ja, Meritaeruddeannelse	Ja

Bron: *Education at a Glance, OECD Indicators (2001)*

Toelichting: o: onderbouw

b: bovenbouw

¹ PPP: Purchasing Power Parity, dit houdt in dat de lonen naar verhouding zijn omgerekend.